

*Т.М. Падалко, канд. екон. наук, А.О. Падалко, здобувач,
Одеський державний економічний університет*

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Світова фінансова криза проявила нездатність існуючої системи регулювання фінансового ринку справлятися з ризиками і дисбалансами в його функціонуванні. Криза вразила фінансові ринки всіх країн незалежно від вживаних фінансових стандартів та механізмів регулювання. Наявність або відсутність єдиного регулятора також не змінила впливу кризи на фінансові системи окремих держав.

Потрібно переглянути ефективність існуючих методів і організаційних структур регулювання фінансових ринків, зокрема і банківського, та виробити рекомендації щодо поліпшення їх функціонування.

У 2009 р. відразу декількома міжнародними фінансовими інститутами був проведений аналіз причин виникнення фінансової кризи і для обговорення були внесені пропозиції з реформування банківської системи в ЄС, США, Великобританії, Швейцарії.

Збільшення нормативів власного капіталу як якісно, так і кількісно пропонують голова FSA Тернер (Великобританія) та комісія Ла-рошель (Євросоюз). Збільшення резервів і зміни структури регулятивного капіталу пропонують Казначейство США, Швейцарський комітет Базеля банківського нагляду при банку міжнародних розрахунків, а також Форум фінансової стабільності (ФФС).

У пропозиціях зазначених фінансових інститутів також є інші важливі регулятори банківської системи: збільшення мінімального нормативу капіталу, введення обмежень значень верхньої межі загального левериджу, перегляд методів оцінки ризиків, створення відрахувань у додатковий капітал на випадок дефолту та інші механізми регулювання.

Пропонується також запровадження протициклічних накопичень капіталу банків у сприятливі періоди.

Всі рекомендації передбачають необхідність суворішого підходу до оцінки ліквідності банків, більш жорсткого регулювання якості та кількості капіталу, широке застосування стрес-тестів для оцінки ліквідності банків в умовах кризових ситуацій.

В Україні вищезгадані рекомендації щодо використання стрес-тестів введені постановою Національного банку України від 06.08.2009 № 460 “Про схвалення Методичних рекомендацій щодо порядку проведення стрес-тестування в банках України”. Застосування стрес-

тестування дозволить об'єктивніше оцінювати ризики і здатність банку протистояти потрясінням на фінансових ринках.

В умовах кризи змінюється ставлення до менеджменту як інструмента реформування банківської системи. Зокрема, Форум фінансової стабільності і Держказначейство США виступають за збільшення інформаційної відвертості і полегшення доступу до фінансової інформації. І, навпаки, комісія Ла-рошель вважає, що відвертість повинна обмежуватися доступом до інформації фахівців, а доступ громадськості допустимий лише в обмеженому форматі, що буде сприяти оздоровленню банківської системи.

Вивчення пропозицій про реформування регулювання банківської системи дозволяє зробити такі висновки:

- 1) створення єдиного фінансового регулятора не зашкодило розвитку фінансової кризи;
- 2) реформа системи регулювання повинна бути спрямована на поліпшення рівня та якості капіталу кредитних установ, а також на розробку системи всебічної оцінки ризиків ліквідності;
- 3) необхідно поєднувати прийоми кризового менеджменту і рішучість в кризових ситуаціях з обережністю, відвертістю і всебічним обговоренням при вирішенні питань реформування фінансової системи.